

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
Kultuurikorralduse õppekava

Keidi Järvemägi

VILJANDI HANSAPÄEVAD 2024

Lõputöö

Juhendaja: Anu Rannu, MA, kultuurikorralduse nooremlektor

Viljandi 2025

Resümee

Viljandi Hansapäevad 2024

Käesolev kultuurikorralduse lõputöö annab ülevaate Viljandi Hansapäevadest, mille toimumisajaks oli 7.-9. juuni 2024. aasta. See kolmepäevane tasuta koguperefestival, mis leidis aset juba 32. korda, on pühendatud hansalinnade kultuuripärandi tutvustamisele ja eesmärgile pakkuda külastajatele meeldejäävat nädalavahetust Viljandis. Toimumispaigaks oli Viljandi vana- ja kesklinn, Viljandi järve kallas ning Paala linnaosas, kus leidis aset kohvikuöö programm. Viljandi Hansapäevadel täitsin peakorraldaja rolli. Peakorraldajana kuulusid minu tegevuste hulka festivali koordineerimine, meeskonna moodustamine ja juhtimine, eelarve koostamine ja haldamine, tiimisisene kommunikatsioon, vabatahtlike leidmine, sponsorite otsimine ja haldamine ning programmi kinnitamine.

Võtmesõnad: Hansapäevad, laat, kohvikuöö, linnafestival

Abstract

Viljandi Hanseatic Days 2024

This final thesis in cultural management provides an overview of the Viljandi Hanseatic Days, which took place from June 7th to 9th, 2024. This three-day, free family festival, held for the 32nd time, is dedicated to introducing the cultural heritage of Hanseatic towns and aims to offer visitors a memorable weekend in Viljandi. The event venues included Viljandi's Old Town and city center, the lakeside area of Lake Viljandi, and the Paala district, where the Café Night programme took place. During the festival, I served as the head organiser. My responsibilities as the main organiser included coordinating the festival, forming and leading the team, preparing and managing the budget, ensuring internal communication, recruiting volunteers, finding and coordinating sponsors, and finalising the programme.

Keywords: Hanseatic Days, fair, café night, city festival

Sisukord

Sissejuhatus.....	4
1. Organisatsiooni analüüs.....	5
1.1 Ülevaade organisatsioonist.....	5
1.2 Organisatsiooni struktuur ja kultuur.....	6
2. Viljandi Hansapäevad 2024.....	8
2.1 Sündmuse idee ja ajalooline taust.....	8
2.2 Eesmärgid ja oodatavad tulemused.....	9
2.3 Sihtgrupp.....	10
3. Korraldusprotsess.....	10
3.1 Projekti algatamine.....	11
3.2 Planeerimine.....	12
3.2.1 Tiim.....	13
3.2.2 Eelarve ja rahastus.....	15
3.2.3 Riskianalüüs.....	19
3.3 Sündmuse läbiviimine.....	20
3.4 Lõpetamine.....	20
3.5 Sündmuse mõjud.....	22
4. Sündmuse analüüs ja refleksioon.....	24
Kokkuvõte.....	29
Kasutatud allikad.....	30
Lisa 1. Eelarve.....	15
Lisa 2. Öökonserti eelarve.....	17
Lisa 3. Riskianalüüs.....	18
Lisa 4. Tegevuskava.....	20
Lisa 5. Viljandi Hansapäevade 2024. aasta liikluskorraldus.....	22
Lisa 6. Viljandi Hansapäevade 2024. aasta üldprogramm.....	23
Lisa 7. Viljandi Hansapäevad 2024 fotod.....	24

Sissejuhatus

Viljandi lummas oma järveäärse ilu, roheline linnaruumi ja ajaloolise vanalinna kooslusega, pakkudes ideaalse keskkonna kultuuriürituseks. Üheks eriliseks sündmuseks, mis toob esile linna ajaloolise ja kogukondliku mõõtme, on Viljandi Hansapäevad, mis on iga-aastane kogukonnafestival, ühendades keskaja traditsioonid tänapäevase kultuuripärandiga.

Viljandi Hansapäevad on olnud traditsiooniline Viljandi linna sündmus juba alates 1992. aastast ning tähistab kunagist Viljandi linna hansaliidu staatust. Festivali korraldavaks põhiorganisatsiooniks on Sakala Keskus, mille igapäeva tegevusteks on mitmekesiste ürituste korraldamine, ruumide rent ning kohaliku kogukonna kultuurielu edendamine (Sakala Keskus, 2025). Aastatega on Hansapäevadest kujunenud sündmus, mis on aja jooksul väga armsaks saanud Viljandi rahvale ja külalistele. Viimase nelja aasta jooksul, mil ma olen elanud ja õppinud Viljandis, kasvas ka minu isiklik side Hansapäevadega ning festivali melu ja kogukonnatunne jätsid mulle sügava mulje. Õppisin ka ise hindama Viljandi linna kogukonda ja siin olevat kultuuri. See oli ka üks põhjustest, miks ma valisin lõputööks just Viljandi Hansapäevad. Lisaks sellele on mulle alati huvi pakkunud laadad ja kogukonnafestivalid ning antud festivali projektijuhtimine andis võimaluse ühendada huvi praktilise kogemusega.

Festival leidis aset 7.-9. juunil 2024. aastal ning koosnes seitsmest festivalialast, laadast ja viiest lavast, kus toimusid kontserdid, etendused ja muud kultuuriprogrammid. Lisaks toimus eraldi Öökonsert Paala linnaosas, mis pakkus küllastajatele meeldejääva elamuse hubasemas ja meeleolukamaks keskkonnas.

Käesoleva kultuurikorralduse eriala lõputöö raames viidi läbi tegevusuuring, mille eesmärk on järgneva nelja peatüki jooksul anda ülevaade minu projektijuhtimise kogemusest 2024. aasta Viljandi Hansapäevadel. Esimeses peatükis tutvustan ja analüüsin projekti põhiorganisatsiooni. Teises peatükis käsitlen sündmuse ideed, eesmärged ja sihtgrupe. Kolmas peatükk annab ülevaate korraldusprotsessist ning neljandas peatükis reflekteerin ja analüüsin enda tööd projektijuhina ja annan ülevaate nii kordaminekutest kui ka suurimatest õppetundidest.

1. Organisatsiooni analüüs

1.1 Ülevaade organisatsioonist

Viljandi kultuurielu elavdamisel mängivad olulist rolli Viljandi linnavalitsuse poolt algatatavad projektid, tuues kokku kogukonna, tugevdades Viljandi identiteeti ja pakkudes võimalusi kohalikele ettevõtjatele. Selle kultuurielu keskmes on Sakala Keskus, Viljandi linna haldusalal tegutsev organisatsioon, mille peamised ülesanded hõlmavad kohaliku kultuurielu arendamist, Viljandi linna avalike sündmuste korraldamist, noortele suunatud töö ning vaba aja tegevuste planeerimist ja toetamist (Sakala Keskuse arengukava, 2021). Lisaks haldab Sakala Keskus mitmeid linna ruume ja tegevuskohti, andes neid rendile erinevateks üritusteks ja koosviibimisteks (Sakala Keskus, 2025).

Organisatsiooni korraldatavate sündmuste hulka kuuluvad Viljandi linna jaoks tähtsad tähtpäevad ja festivalid, sealhulgas Viljandi Hansapäevad, emadepäev, lastekaitsepäev, isadepäev, linna avalik jaanituli, I advendiküünla süütamine (Sakala Keskuse arengukava, 2021). Need erinevad sündmused toovad kokku erinevaid sihtrühmi alates peredest ja noortest kuni eakateni, pakkudes kultuurilist mitmekesisust ja kogukondlikku sidusust.

Sakala Keskus vastab klassikalise organisatsiooni tunnustele, seal on kindlate strateegiatega ja struktuuridega inimrühm, mis tegutseb ühise eesmärgi saavutamise nimel ning mille edukus tuleb tiimi koostöö oskustest (Alas, 2008).

Tänapäeva Sakala Keskuse hoone on olnud osa Viljandi linna ajaloo alates 18. sajandist, mil seal asetses Seasaare Kõrts, kus hiljem tegutses ka teater "Ugala" (Sakala Keskuse arengukava, 2021). Aastal 1953 ehitati sinna peale Teist maailmasõda kahjustada saanud hoone asemele Viljandi Rajooni Kultuurimaja, millest 1992. aastal sai Viljandi Kultuurimaja. Pärast maja renoveerimist sai 2012. aastal maja nime, mille järgi me seda praegu tunneme - Sakala Keskus (Sakala Keskuse arengukava, 2021).

Sakala Keskuse missiooniks on soodustada loovat eneseväljendust, professionaalsust, kogukonna elujõulisust ja uute ideede kasvu. Samal ajal pakkudes inspireerivat keskkonda, mis ühendab kunsti ja kultuuri, lähtudes veendumusest, et iga muutus algab meist endist (Sakala Keskuse arengukava, 2021).

Organisatsiooni visioon aastaks 2030 on olla Viljandi linna kultuuri- ja noorsootöö professionaalne eestvedaja ning koostöövõrgustike looja, pakkudes usaldusväärset partnerlust nii kohalikul, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil (Sakala Keskuse arengukava, 2021).

Sakala Keskuse eesmärgid moodustuvad missioonist, visioonist ja põhiväärtustest ning on juhitud Viljandi linna arengukava 2030+ sisust (Sakala Keskuse arengukava, 2021). Arengukava eesmärgid on järgmised:

- Inimvara rikastamine
- Sisutegevuste rikastamine
- „Materiaal-tehnilise baasi“ rikastamine
- Professionaalse organisatsioonivõimekuse tõstmine

Eesmärgid peavad olema mõõdetavad, ajastatud, realistlikud ja konkreetsed (Perens, 1999). Mõneti puudub antud eesmärkidel selgus ja fookus ning tunduvad natuke liiga laialdased. Käesoleva aastaga saab strateegiadokumendi aeg ümber ning on aeg uueks dokumendiks, kus saab Sakala Keskuse uus direktor eesmärke ümber sõnastada.

Organisatsiooni arengukava kohaselt on üheks keskuse põhielemendiks hästi varustatud, motiveeritud ja loovad töötajad, kes suudavad iseseisvalt algatada uusi projekte, uusi algatusi ja võimalusi, jagades samal ajal positiivset energiat kogukonnaga (Sakala Keskuse arengukava, 2021).

Lisaks on Sakala Keskus oma arengustrateegias arvesse võtnud ka Viljandi maakonna arengustrateegia 2030+ suuniseid, kus tähtsal kohal on inimene, pereväärtused, tervis, haridus ja kestlik areng (Sakala Keskuse arengukava, 2021).

Üks tähtsatest muutustest toimus 2021. aastal, kui otsustati, et kajastatakse Viljandi Linnavalitsuse avalike sündmuste kulusummad otse Sakala Keskuse kulueelarves, mis omakorda tõstis Sakala Keskuse majanduskulusid. Üheks selliseks avalikuks sündmuseks on Viljandi Hansapäevad. Tegemist on kogukonda ühendava kultuurisündmusega, mis kannab edasi Sakala Keskuse ja Viljandi maakonna arengustrateegias esile toodud väärtusi: kogukonnakesksust, kultuuripärandi hoidmist ning kestliku ja tervikliku ühiskonna hoidmist.

1.2 Organisatsiooni struktuur ja kultuur

Sakala Keskus on Viljandi Linnavalitsuse poolt algatatud Viljandi linna sündmuste ametlik korraldaja (Sakala Keskuse põhimäärus, 2021). Organisatsiooni struktuur määrab, kuidas ülesanded, kohustused, aruandlusahelad on jaotatud, et saavutada organisatsiooni eesmärgid ja tagada efektiivne töökorraldus (Brooks, 2006). Struktuuri oluline osa on direktor, kes vastutab organisatsiooni toimimise ja arengu eest ning kelle nimetab ametisse ja vabastab

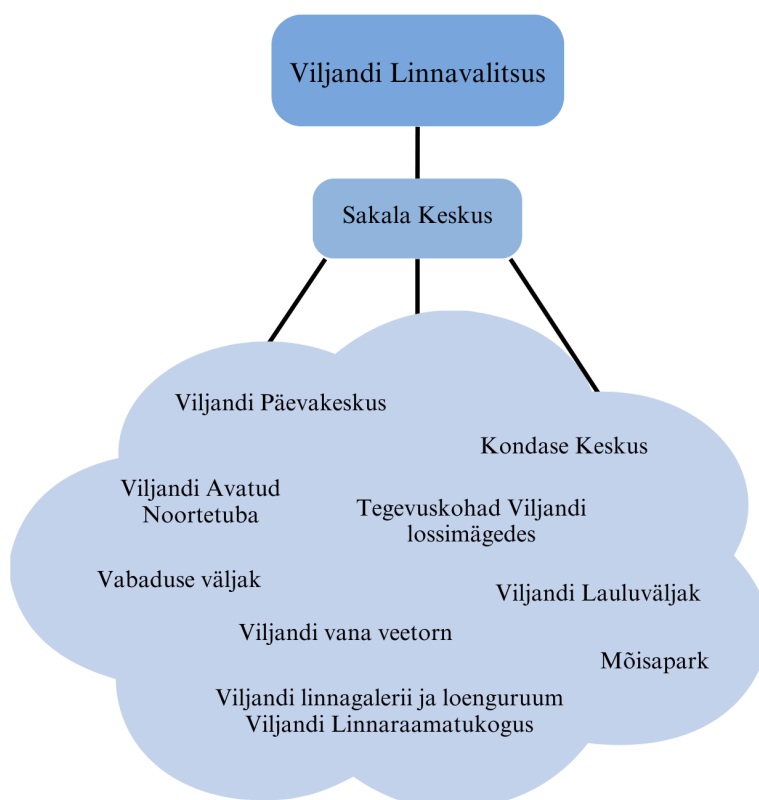
ametist linnavalitsus, linnapea ettepanekul (Sakala Keskuse põhimäärus, 2021).

Direktoril on ka keskne roll Viljandi Hansapäevade korralduses, kuna just tema vastutab organisatsiooni strateegiliste suundade ja eesmärkide elluviimise eest. Sakala Keskus annab sündmuse korralduseks algse sisendi, strateegilise raamistiku ning otsib projektijuhi, kes ülejäänud projektimeeskonnaga viib põhiorganisatsiooni ideed ellu (Lees, 2007).

Viljandi Hansapäevad 2024 sattusid aega, mil toimus ootamatu direktorite vahetus. Käesoleva töö kirjutamise ajaks on uus direktor juba valitud, kuid korraldamise ajal täitis direktori tökohustusi valitud kohusetäitja. Organisatsioonis endas on hetkel tööl 10 lepingulist töötajat, kellest mitmetel oli oluline roll täita ka Hansapäevade korraldusel (Sakala Keskus, 2025).

Sakala Keskuse infrastruktuuri kuuluvad veel mitmed allüksused, mis toetavad erinevaid Viljandi linna kultuuri- ja ühiskondlikke sündmusi. Nendeks on: Viljandi Päevakeskus, Viljandi Avatud Noortetehas, Kondase keskus, tegevuskohad Viljandi lossimägedes, Viljandi Lauluväljak, Mõisapark, Vabaduse väljak, Viljandi Vana veetorn, Viljandi Linnagalerii ja loenguruum Viljandi Linnaraamatukogus (Sakala Keskuse arengukava, 2021) (vt joonis 1).

Joonis 1. *Organisatsiooni struktuur. (autori joonis)*

Mitmetel allüksustel oli oma osa ka Viljandi Hansapäevade korralduses, andes oma panuse nii suuremate kui väiksemate ülesannetega. Näiteks toimus osa laadast Mõisapargis, samas kui Kondase Keskus oli toeks Kunsttükide tänava korraldusel. Selline kaasamine on hea näide sellest, kuidas Sakala Keskus viib täide enda visiooni olla kultuuri- ja noorsootöö professionaalne eestvedaja ning koostöövõrgustike loojaks.

Minu hinnangul peegeldab Sakala Keskuse organisatsioonikultuur kaasavat ning koostööle suunatud lähenemist. Seda väljendab ka asjaolu, et kord kvartalis peetakse Viljandi linnas tegutsevatele kultuurikorraldajatele ümarlaud, kus arutatakse linna kultuuriküsimusi ja arendatakse koostööd. Keskuse töötajad on aktiivselt kaasatud Viljandi Hansapäevade korraldamisse kui ka laiemasse kultuurielu elluviimisse, pakkudes osavõtlikku keskkonda, mis toetab nii töötajaid kui ka kogukonda.

2. Viljandi Hansapäevad 2024

2.1 Sündmuse idee ja ajalooline taust

Viljandi Hansapäevad on toimunud aastast 1992 (Kukk, vestlus 18. september 2023).

Sündmuse peamiseks ideeks on tähistada kunagist Hansaliidu liikmestaatust, kuhu tänapäeva Eesti linnadest kuulusid peale Viljandi veel Tallinn, Tartu ja Pärnu (The Hansa, 2025).

Sõna "hansa" juured ulatuvad vana saksa keeleni, milles see tähendas rahvahulka. Seda sõna on kasutatud alates 12. sajandist rändkaupmeeste kogukondade tähistamiseks. Hansa Liidule pani aluse kaupmeeste tahtmine end paremini kaitsta piraatide eest ja ühiselt oma majandushuve edendada (The Hansa, 2025).

Hansa Liit tegutses 13. sajandi keskpaigast kuni 17. sajandi lõpuni, kujundades üle 400 aasta Põhja-Euroopa majandus-, kaubandus- ja võimupoliitikat. Hansapäevad pakuvad hansalinnale võimalust tutvustada oma ajalugu, traditsioone, kultuuri ja majandust ning jagada teadmisi erinevatest valdkondadest (Tallinn, 2025).

2.2 Eesmärgid ja oodatavad tulemused

Viljandi Hansapäevade korraldamise peamine eesmärk on säilitada ja tutvustada hansalinnade rikkalikku kultuuripärandit ning tugevdada Viljandi kui ajaloolise hansalinna identiteeti.

Peamine eesmärk on midagi, mis on organisatsioonil, või antud juhul linnafestivalil, peamiseks sihiks (Üksvärv, 2003). Selleks pakutakse mitmekesist programmi, mis toob esile hansaperioodi väärtused, traditsioonid ja elulaadi.

Igal projektil on eesmärgid, milleni soovitakse jõuda. Eesmärgid peavad olema konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, asjakohased ja tähtajastatud (Perens, 1999). Konkreetse aasta korraldamisel võtsime sihiks järgmised alaeesmärgid.

Esimeseks välja toodud eesmärgiks oli 2024. aasta Viljandi Hansapäevadel viia läbi vähemalt 20 ajaloolise või kultuurilise suunitlusega tegevust, sealhulgas töötoad, esitlused, etendused ja näitused, et need tegevused looks platvormi kohaliku kultuuri ja ajaloo esitlemiseks ning tugevdaksid festivali kultuurilist ja hariduslikku väärtust. Oodatavaks tulemuseks oleks ligikaudu 10 000 külastaja osalus ning aktiivne töötubadest osavõtt.

Teiseks projekti eesmärgiks oli pakkuda kogukonnale ja külalistele võimalust osaleda Hansa laadal, et toetada kogukonna kultuuripärandi säilimist ja tugevdada sidet linna ajaloo ja traditsioonidega. Soovitud tulemuseks oleks vähemalt 200 kaupleja osavõtt laadast, mis toetab Sakala Keskuse missiooni loova eneseväljenduse ja kogukonna elujõulisuse soodustamiseks.

Kolmandaks eesmärgiks on soov muuta Viljandi Hansapäevad jätkusuutlikumaks festivaliks, rakendades keskkondlike lahendusi: pandisüsteemi kasutuselevõtt, prügi sorteerimine vähemalt kolmes kategoorias ja taaskasutusvõimaluste suurendamine, et soodustada festivali jätkusuutlikku tarbimist. Oodatavaks tulemuseks oleks pandisüsteemi töö ilma suuremate tõrgeteta, selgelt korraldatud prügisorteerimine festivali alal ning dekoratsioonide ja varustuse (nt tiimisärk) korduvkasutus.

Antud eesmärgid on kooskõlas ka Sakala Keskuse missiooni, visiooni ja arengukavaga, need toetavad nii kultuuri- ja kogukonnatöö põhiväärtusi kui ka strateegilisi eesmäärke.

2.3 Sihtgrupp

Viljandi Hansapäevad on olemuselt kogukonnafestival, mis pakub elamusi igas vanuses ja erineva sotsiaal-tasutaga külastajatele. Edukaks sündmuse korraldamiseks on vaja teada, milline on sündmust külastav publik, sest sihtgrupi tundmine võimaldab paremini kohandada programmi, kommunikatsiooni ja sündmuse ülesehitust (Kolb, 2005). Seetõttu on ka Viljandi Hansapäevade külastajad jaotatud erinevateks sihtgruppideks.

Üheks oluliseks sihtgrupiks olid lapsed ja noored, kelle jaoks oli loodud eraldi festivali ala, kus oli koondatud kõik, mis antud sihtgrupile huvi pakkuda võiks, alates põnevatest töötubadest kuni mänguliste atraktsioonideni. See oli teadlik strateegiline valik, sest noorema sihtrühma kaasamine toetab järeltulevate põlvete huvi kohaliku kultuuri vastu ja võimaldab peredel veeta koos kvaliteetset aega.

Teine oluline sihtrühm oli Viljandi kohalikud elanikud. Nende jaoks oli festivali eesmärk tugevdada kogukonnatunnet ja anda neile võimalus tunda uhkust enda linna ja traditsioonide üle. Kohalike kaasamine korraldusprotsessi ja esinejate hulka andis kogukonnale tugeva osalustunde ning aitas tõsta sündmuse tähenduslikkust.

Samuti olid tähtsal kohal kultuuri- ja laadahuvilised, kes hindavad traditsioonilist käsitööd, head toitu ning kultuuri ja ajaloolisi etteasteid. Neile pakkus festival laia valikut laadakauplejaid, maitseelamusi ja unikaalseid suveniire.

Kunsti- ja muusikahuvilised moodustasid festivali neljanda suure sihtgrupi. Neile pakkus festival võimalust ise esineda või nautida teiste loomingut. Programm oli koostatud mitmekesiselt, pakkudes nii professionaalset kui ka harrastuskultuuri - see võimaldas publikul kogeda vaheldusrikkaid kultuurielamusi.

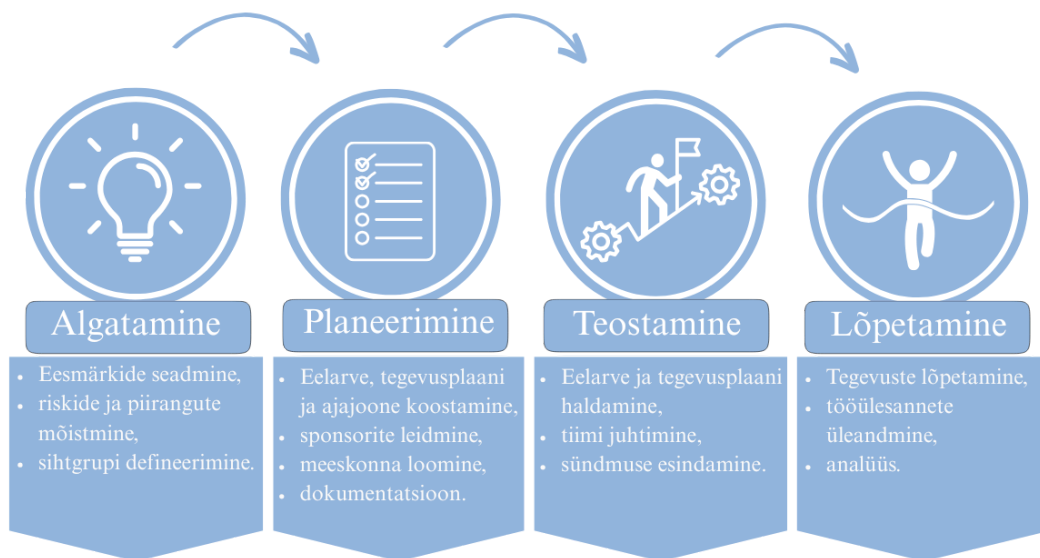
Kõik need eelnevad sihtgrupid olid korraldusprotsessis aluseks festivali sisu loomisel, millest saab täpsemalt aimu järgmises peatükis.

3. Korraldusprotsess

Viljandi Hansapäevade korraldusprotsess oli mitmekesine ja mahukas. Selgema ülevaate andmiseks jaotan antud projekti elutsükli etappide järgi osadeks. Perensi järgi koosneb projekti elutsükkel neljast etapist (vt joonis 2) (Perens, 2019). Eduka projekti jaoks on tähtis mõista projekti elutsükli (Keeling, 2000).

Projekti elutsükkel saab alguse Perensi (2019) kirjelduste järgi projekti algatamisest, kus toimub algatuse ettepanek ja projekti eelkavand. Järgmise etapina saabub Perensi (2019) kirjeldatud projekti elutsükklis planeerimise faas. Seal etapis toimub projekti planeerimine ja tehakse otsus, kas jätkata või ei. Kolmandaks etapiks on teostamise faas, kus toimub tegevusplaani ja eelarvete haldamine ning tiimi juhtimine. Viimaseks etapiks on lõpetamise faas, kus toimub tegevuste lõpetamine ning töö üleandmine (Perens, 2019).

Joonis 2. *Projektijuhtimise protsess. (autori joonis Perensi materjali põhjal)*

3.1 Projekti algatamine

Pakkumine olla Viljandi Hansapäevade 2024 peakorraldaja jõudis minuni eelmise peakorraldaja ja endise Sakala Keskuse direktori poolt. Pakkumise üheks põhjuseks oli asjaolu, et olin 2023. aasta Viljandi Hansapäevade peakorraldaja assistent ning projektiga juba rohkem kursis. Olles seotud eelneva aasta Viljandi Hansapäevadega sain osa ka eelmise peakorraldaja projektijuhtimise protsessist ning toimus üleminek lõpetamisest algatamisesse.

Projekt oli küllaltki mahukas, mistõttu võtsin aega mõtlemiseks. Pakkumine sai vastu võetud 2023. aasta augustis. Vastuvõtmise põhjuseks oli sisemine soov korraldada midagi Viljandi inimeste jaoks ning jätta sellega endast jälg Viljandi Hansapäevade ajalukku. Samuti

tuua linnaellu rõõmu ja kultuuri. See oli väga hea võimalus panna proovile nii ennast kui ka nelja õppeaasta jooksul saadud teadmisi.

Pakkumist vastu võttes tundsin suurt vastutust, kuna see on pika ajalooga ja kogukonna jaoks tähtis sündmus. Lisaks on tegu traditsioonilise üritusega, kus tuleb ka ajaga kaasas käia, samas mitte unustades ürituse algupärase olemust. Kindlust andis minu varasem seotus projektiga, minu varasemad kogemused ning Kultuurikorralduse erialal õpitu. Väga suureks kasuks tulid varasemad vabatahtliku kogemused ning praktikad ja loengutes läbi tehtud praktilised ülesanded.

2023. aasta augustis leidis aset esimene koosolek Sakala Keskuse direktoriga, toimus mõtete kogumine teemal, millised võiksid olla 2024. aasta Viljandi Hansapäevad. Samuti tutvusin eelneva kahe aasta kokkuvõttega ning seadsin juba enda jaoks eesmärgid, mida soovisin antud projekti raames saavutada.

3.2 Planeerimine

Korraldusprotsessi üheks tähtsaks osaks on planeerimine. Planeerimisfaasi esimeseks sammuks oli tiimi koostamine. Soov oli kohe leida alajuhid, kellega saaks planeerimisfaasis edasi liikuda ja hakata tegevuskava kokku panema ning eelarvet koostama, kuna väiksema töörühmaga on otsuste vastuvõtmine paindlikum ja jõudsam (Perens, 2019). Alajuhtideks said valitud inimesed, kes on ka varasemalt antud ürituse tiimis olnud, mis tegi ka nende jaoks sisseelamise sujuvamaks.

Esmane tegevusplaan sai koostatud esimesel koosolekul septembri alguses, kus veel üheks tähtsaks sammuks oli ülejäänud tiimi leidmine ja kokkupanek. Samal ajal hakkasime alajuhtidega koostama eelarvet ning ühildama visiooni. Jätkasime ka eelnevate kokkulepetega, mis olid varasemalt, enne minu peakorraldajaks asumist, Sakala Keskuse direktori poolt tehtud.

Planeerimise juures on väga tähtis, et kõik dokumendid oleks ühes kohas loogiliselt kättesaadavad (Lees, 2007). Lähtudes sellest, sai loodud ka vastavad Google Drive kaustad, kuhu tegin tegevusplaani ning vajalikud järgnevad sammud, mida jagasin ka tiimiliikmetega. Mõned näited mainitud kaustadest on: tegevusplaan, programm, toitlustus, korralduseks vajalikud telefoninumbrid. Samuti väga tähtsaks eelduseks oli, et kõigini jõuab info isegi siis, kui neil polnud võimalik koosolekutel osaleda. Selleks oli igal koosolekul protokollija, et saata koosoleku lõpus kõigile meilile kokkuvõte.

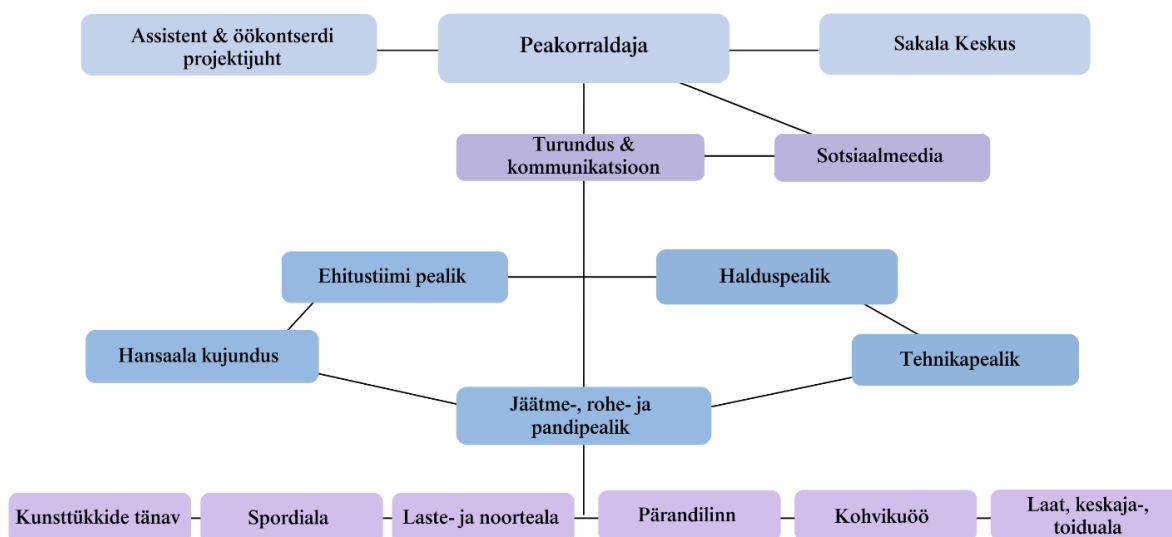
Kogu planeerimisprotsessi käigus oli mul väga tihe koostöö Sakala Keskuse ja sealsete töötajatega. Väga palju otsuseid sai vastu võetud sealsetes ruumides ja kontoris.

3.2.1 Tiim

Tiimi moodustamisel oli minu jaoks oluline määrata kindlad alajuhid, et oleks selge tööjaotus. Kõige suurem otsene kontakt oli mul juhina alajuhtidega, et oleks konstantne informatsiooni liikumine. Alajuhtidel olid omakorda ülesanded, mis kattusid teataval määral minu omadega, kuid olid valdkonniti piiratud ning neil tuli teha tihedat koostööd teiste alajuhtidega ning kooskõlastada suuremad muutused minuga (Perens, 2019).

Tiim koosnes koos vabatahtlikega 66-st liikmest. Alajuhte oli kokku 14, kellest enamikul olid juhendada vabatahtlikud, keda oli kogu projekti peale kokku 43. Tiimi struktuuriga saab tutvuda allpool oleval joonisel (vt joonis 3).

Joonis 3. *Tiimi struktuur* (autori joonis)

Kõigil projektis osalevatel liikmetel oli enda roll ja kohustused. Igal rollil oli välja valitud kindel vastutaja, et ei tekiks halle alasid ning teadmatust, kes mille eest vastutab. Selleks, et kõigil oleksid enda ülesanded teada, oli tähtis selgitada, mis on nende roll projektis (Perens, 2019).

Tiimi informeerisin läbi e-kirjade ja koosolekute, millest pärast saatsin kokkuvõtte meilile, et tagada informatsiooni kättesaadavus. Igakuiselt toimusid koosolekud nii alade pealikele kui ka tiimide siseselt, et olla produktiivsem ja ajakokkuhoidlikum ning hoida tiimil ühtne eesmärk ja visioon, et kindel siht oleks alati silme ees (Donnellon, 2010). Lisaks põhikoosolekutele, toimus kaks korda ka terve päev kestev koosolek, kus mina ja minu assistent vestlesime kõigi alajuhtidega privaatsealt. Koosolekute toimumispaigaks oli kas Sakala Keskus või virtuaalkoosolek Google Meets keskkonnas.

Projektijuhina olid minu jaoks tähtsad usaldus, vastastikune koostöö, turvaline suhtluskeskkond. Turvalise suhtluskeskkonna loob liikmete omavaheline tuttavlikkus, tuttavlikkus tiimijuhiga ning tiimijuhi toetuslik, kaasav, usaldusväärne ja nähtav juhtimiskogemus (Kumar, 2023). Usaldav keskkond tekib, kui arvestad tiimiliikmete ideede ja arvamustega (Donnellon, 2010). Antud ideid üritasin kasutada ka töös enda tiimiga, kus alati kuulasin ära ka nendepoolsed ideed ning proovisin olla igati toetav. Antud juhtimistiili nimetab Perens (2019) enda raamatus kooperatiivseks juhtimisstiiliks.

Juhina tegutsesin pigem küsitleja kui kontrollijana. Küsitleja aitab inimestel leida vigu ning paneb nad end arendama, samas kontrollija aga näitab näpuga vigadele (Scholtes, 2001). Pigem esitasin tiimile küsimusi laadis “Kas selleks oleks ka teine võimalus?” või “Kuidas sa saaksid seda parandada?”, kui et kohe laitsin idee maha ning ütlesin, et see on vale. Scholtes (2001) mainib ka enda raamatus, et juht peab olema rohkem õppeprotsessi juhtiv eksperimenteerija kui enda ideid pealesuruv diktaator. Alajuhtidel tekkis tihtilugu uusi ideid, mida nad soovisid teostada. Ma olin nõus nendega kaasa minema, kui see sobis kokku üldise visiooniga ning oli põhjalikult läbi mõeldud. Selleks visiooniks oli Viljandi linna kultuuripärandi elavdamine ja väärtustamine, ühendades ajaloolise hansatraditsiooni tänapäevaste kogukonna- ja kultuurisündmustega.

Perens (2019) toob enda raamatus välja, et projektijuhil, kes ei ole projektiorganisatsioonis töötav, on vähem õigusi ning piiratud õigustega on keerulisem juhtida, näiteks puudub täielik otsustusõigus ning peab otsuseid tehes arvestama suuremate piirangutega. Antud väide kehtis ka minu kohta, kuna minu igapäevatöö ei olnud Sakala Keskuses, mis seadis mulle teatud piiranguid ja takistas ligipääsu mõningasele informatsioonile.

Otsustusviisiks oli meil valitud häälteenamus, kuid kiirete otsuste jaoks otsustasin ise, mis on ka üks kiiremaid otsustusviise. Negatiivse poolena võib see panna tiimi tundma vähemtähtsana, kui neile tundub, et nende arvamust ei võeta kuulda (Donnellon, 2010). Käesoleva projekti käigus see negatiivne pool ei avaldunud.

Kõigil tiimiliikmetel oli projekti kõrvalt teha kas igapäevatöö või käia koolis, mis võib osutada ka üheks suurimaks komistuskiviks projektides (Lees, 2007). Iga aasta üritatakse võimalikult palju jätta tiimist samaks, kuid enamus tiimiliikmeid, kes pole osa põhiorganisatsioonist, siiski vahetub. See on olnud ka teemaks eelnevatel aastatel ning püüeldakse selle poole, kuna see kergendab korraldusprotsessi (Lees, 2007).

Püüdlusi raskendab asjaolu, et valdava osa tiimist moodustavad TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia tudengid, mis põhjustab ka iga-aastase tiimi muutumise. See omakorda raskendab koosolekute pidamist ja paneb piirid tööaegadele, mis omakorda põhjendab ka pikaaegset ettevalmistusaega ning mitmeid koosolekuid, et ei kaoks üldine eesmärk silmist. Kuid Viljandi Hansapäevade jaoks on ka tähtis kaasata tudengeid, kes saavad korraldusprotsessist olulisi õppetunde ning Hansapäevad saavad omakorda vastu mitmeid abikäsi. Samuti ühineb see koostöö Sakala Keskuse missiooni ja visiooniga (Sakala Keskuse arengukava, 2021).

3.2.2 Eelarve ja rahastus

Viljandi Hansapäevade rahastus tuleb Sakala Keskuse põhimäärusest tulenevalt Viljandi linnalt (Sakala Keskuse põhimäärus, 2021). Sakala Keskusele on määratud aastane eelarve, mis katab Viljandi linna avalike sündmuste korraldamise kulud, sealhulgas ka käesoleva sündmuse korralduskulud. Kokku on linnapoolne eelarve kõigi kohustuslike linna sündmuse jaoks aastal 2024 - 110 880 € (Viljandi, *s.a*). Peale Viljandi Hansapäevade kuuluva Sakala Keskuse poolt korraldatavate sündmuste hulka veel: emadepäev, lastekaitsepäev, Viljandi linna avalik jaanituli, isadepäev, I adventiküünla süütamine jmt. (Sakala Keskuse arengukava, 2021).

Viljandi linna poolt sai Sakala Keskus Viljandi Hansapäevade korraldamiseks 60 000 €, summa mis on püsinud muutumatuna üle kümne aasta. Antud eelarve eest pidin maksma tiimile töötasu, täitma tehnilised vajadused, looma programmi jne.

Eelarve pole lihtsalt prognoos vaid kindlalt paika pandud eeldus (Perens, 2019). Antud projektis oli tegu väga mitmete prognoosidega eelarves, kuna tegemist oli ülemineku aastaga väga mitmetel juhtudel. Eriti, kuna 2024. aasta Hansapäevad sattusid sellele ajale, kus tõsteti käibemaksu Eestis 22%-ni, varasema 20% asemel (Maksu- ja Tolliamet, 2024). Selle muudatuse tõttu tõusid ka mitmed korralduslikud kulud (tehnikarent, haldus- ja olmekulud, turvateenused ja jäätmevedu jmt.), kuid meile jäi eelarve samaks võrreldes eelnevate

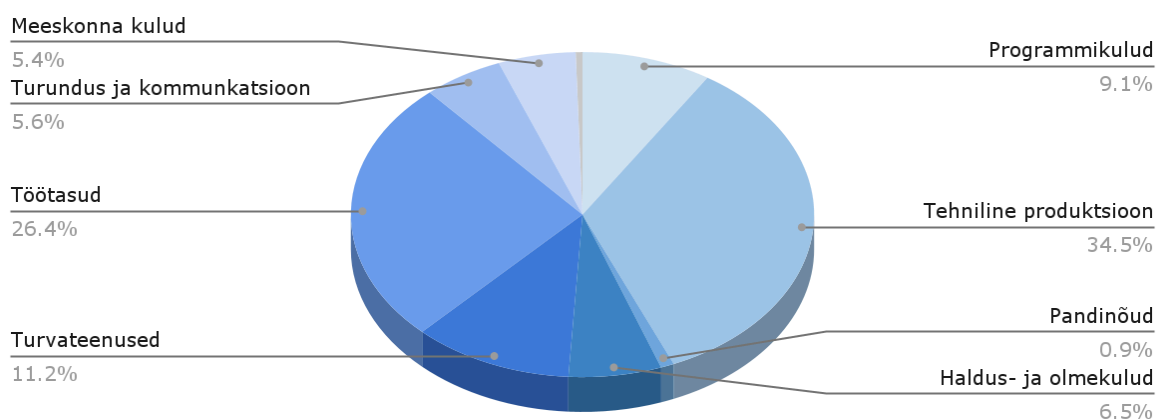
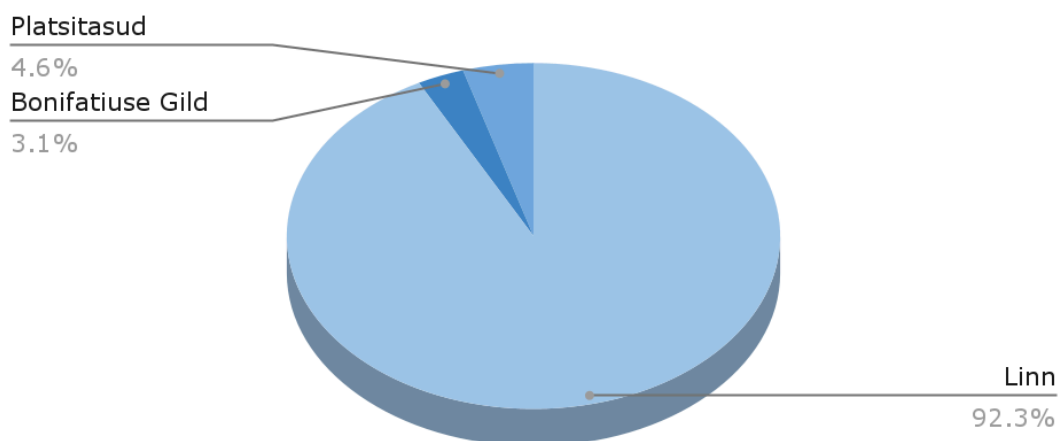
aastatega. Lisaks veel 2024. aastal Viljandi linna hankekorra kohaselt peavad linnavalitsuste struktuurüksused ja hallatavad asutused, sealhulgas Sakala Keskus, esitama hankeid asjade ja teenuste puhul, mille eeldatav maksumus ületab 7500 € (ilma käibemaksuta). (Viljandi linna hankekord, 2024). Hanke vastavuse ja korrektsuse eest vastutab asutuse direktor, kelle ülesanne on tagada hankekorra järgimine kogu protsessi vältel.

Esimese asjana vaatasin 2023. aasta Viljandi Hansapäevade eelarve üle ning tegin selle alusel 2024. aasta eelarve esialgse struktuuri. Seejärel pidasin tiimiliikmetega läbirääkimisi töötasude soovide osas ning ootasin kõigilt ideid programmi osas koos esialgsete kuluprognosidega, arvestades ka hinnatõuse. Vaatamata nende aastatepikkusele kogemusele, oli ka neil teha raske prognoose, võttes arvesse viimaste aastate kiireid muutusi.

Prognoosida tuli nii teenuseid, mida varem poldud kasutatud, nagu näiteks pandinõude süsteem, ja ka teenuseid, mida on varasemalt kasutatud, aga mille lõpphind oli väga mõjutatud käibemaksu muutusest. Pandinõude süsteem jällegi mõjutas ka jäätmevedu, sest polnud eelnevat aastat millele toetuda jäätmevedu tellides ja koguseid arvestades. Seetõttu oli väga palju teadmatusi eelarvelistes muutustes ja hindades, kuid projektijuhil lasubki suurem roll võtta vastu otsuseid suuremas teadmatuses kui tavajuhtidel (Perens, 2019).

Kuna Viljandi linna poolt polnud võimalik Viljandi Hansapäevadeks eraldatud summat suurendada, kuid teenuse hinnad on aastaga kasvanud, siis pidin leidma mooduseid kuidas eelarvet tõmmata koomale, aga mitte kaotada kvaliteeti. Selleks vaatasin eelneva aasta eelarve kriitiliselt üle ning vähendasin kulutusi sealt, kus oli võimalik. Üheks selliseks osaks oli tiimitoitlustus, kus õnnestus eelarvet vähendada 2000 € võrra. Seda sai tehtud tänu täpsetele juhisteile ning tööülesannete jaotusele. Eelarve kuluosa sai vähendatud ka väliskülaliste arvelt, kuna 2024. aastal otsutati peale eelarvelist arutlust, et Viljandi linnavalitsus katab väliskülaliste kulutused ise. Lisaks sai üle vaadatud Hansapäevade alade eelarved ning tehtud need vajadusel väiksemaks. Näiteks jäi kavandatuga võrreldes rahalist varu pandinõude osas, kus algselt eeldasime suuremaid kulutusi, kuna tegemist oli Hansapäevade mõistes uue valdkonnaga. See osutus korralduslikult kasulikuks, kuna vabanenud summa sai suunata tehnilisse produktsiooni.

Vaatamata sellele, et eelneva aasta eelarvega sai mitmeid kohti vähendatud, jäid lõppkokkuvõttes kulud (vt joonis 4) ikka suuremaks kui tulud (vt joonid 5).

Joonis 4. Kulude jaotus. (autori joonis)**Joonis 5.** Tulude jaotus. (autori joonis)

Viljandi Hansapäevade 2024. aasta lõplik kulueelarve oli 68473.94€ ja jäi planeeritust 5873.94 € võrra miinusesse (vt lisa 1). Öökonserti eelarve (vt lisa 2) arvestus käis eraldi ja seetõttu lisandub ka põhieelarve miinusele juurde öökonserti 2675 € miinus (vt tabel 1). Üldeelarve miinus tulenes sellest, et tekkisid viimase hetke muudatused, mille tõttu tuli lisakulutusi teha ning ei esitatud soove õigel ajal. Üheks eelarve suurenemise põhjuseks oli ka ootamatu muutus varasemates kokkulepetes, mis mõjutas festivali tehnilist korraldust. Tekkinud olukord tähendas, et korraldusmeeskond pidi leidma alternatiivse lahenduse ja tellima helitehnilised vahendid mujalt, mis tõi kaasa eelarve kasvu. Öökonserti miinus tuli

kahjuks sellest, et ei olnud nii suurt piletitulu nagu lootsime, kuigi öökontserdi piletimüügi jaoks oli välja töötatud eraldi turundusplaan ja käis aktiivne turundus. Eelarve miinus sai kaetud Sakala Keskuse teiste sündmuste tulude eelarvest. Sellega tegeles Sakala Keskuse direktori kohusetäitja.

Tabel 1. Ülevaatic tulude ja kulude jaotus. (autori joonis)

KULUD	€	TULUD	€
Programmikulud	6300	Linn	60 000
Tehniline produktsioon	23 576.68	Bonifatiuse Gild	2000
Pandinõud	638	Platsitasud	3000
Haldus- ja olmekulud	4436.41	Öökontserdi piletitulu	3054
Turvateenused	7655.85		
Töötasud	18 019		
Turundus ja kommunikatsioon	3824		
Meeskonna kulud	3700		
Muud kulud	324		
Öökontsert kulud	5729.40		
Kokku	74 203.34 €	Kokku	68 054.00 €

Mitterahalised ressursid, nagu vabatahtlikud ja sponsorid, mängisid Viljandi Hansapäevade korralduses olulist roll, aidates kaasa festivali sujuvale läbiviimisele ja toetades erinevaid korralduslikke aspekte.

Kokku osales korraldustöös 43 vabatahtlikku, kes alutasid ettevalmistustega juba nädal enne festivali algust. Nende abiga pandi valmis terve laada ala ning tagati sündmuse praktiline toimimine. Vabatahtlike panus oli vajalik, võimaldades festivali korraldada tõhusalt ja kaasates kogukonna liikmeid korraldusse.

Lisaks toetasid Viljandi Hansapäevi 19 sponsorit, kelle panus aitas katta mitmeid korralduslikke vajadusi. Sponsorite abiga täideti tänukotid meeskonnale ja esinejatele ning korraldati lava taga pakutavad suupisted, mis tagasid esinejatele ja korraldustiimile mugava ning toetava keskkonna. Väga suureks abiks olid sponsorite saadetud tooted ka festivali ülesehituse ajal, toetades sellega tiimi tööprotsessi.

Sündmuse korraldamise raames sai sõlmitud ka erinevaid koostöid. Üheks koostööpartneriks oli Siller Auto esindus, kus toimus laupäevaõhtune öökonsert. Teine koostöö toimus Viljandi pärimusmuusika festivaliga, kust laenati mobiilseid pesupunkte ja aiakatteid. Mõlemad koostööd olid kasulikud nii festivali eelarve kui ka koostöövõrgustike arendamise mõttes.

3.2.3 Riskianalüüs

Viljandi Hansapäevade sujuvaks kulgemiseks sai koostatud riskianalüüs. Professionaalse ürituse riskijuhtimise olulised sammud hõlmavad - ürituse riskide hindamist, kavandamist, haldamist ja kontrollimist (Tarlow, 2002). Alles pärast riskianalüüsi valmimist saab öelda, et projekt on valmis ja võib liikuda projekti teostamise faasi (Perens, 2019).

Peamine Viljandi Hansapäevade korraldamise risk oli seotud asjaoluga, et juhul, kui uus Sakala Keskuse direktor, valitakse korraldusprotsessi ajal, ei toeta varasemalt koostatud plaane (vt lisa 3). See oleks võinud kaasa tuua veel suuremad muudatusi või koguni terve tegevuskava ärajäämise.

Veel üheks oluliseks riskiks oli majanduslik risk, kuna korralduseelarve ei ole aastate jooksul suurenenud, aga korralduslikud kulud pidevalt kasvavad. Seetõttu tekkis reaalne risk, et kulud võivad ületada tulusid. Tegemist oli riskiga, mis ka realiseerus, kuid rakendasime eelnevalt läbi arutatud lahendust - puudujääk kaeti teiste Sakala Keskuse korraldatavate ürituste eelarvest saadud tuludest.

Enamik korralduslikke riske olid seotud nii artistide kui ka küllastajate heaolu ja turvalisusega. Üheks selliseks riskiks, millega tuli tegeleda ka projekti toimumise ajal, oli tugev tuul ja vihm, mistõttu tuli kiiresti reageerida ja telkidele lisaraskused hankida. Riskide eelnev kaardistamine aitas olla ette valmistatud ning asjakohaselt reageerida.

Oluline samm riskide maandamisel oli vestlus Päästeameti ohutusjärelvalve büroo inspektoriga enne Hansapäevi. Koos inspektori ja laadaala pealikuga kaardistasime võimalikud kitsaskohad ning töötasime välja tegevusplaanid ja kommunikatsioonistrateegiad. Selline põhjalik eeltöö tuleks kindlasti muuta projekti iga-aastaseks osaks.

3.3 Sündmuse läbiviimine

Olles liikunud sammu võrra edasi Perensi (2019) planeerimise etapist jõuame järgmisena projekti elluviimise etappi. Elluviimise etapp on osa projekti elutsüklist, kus hakatakse eelnevalt planeeritud realiseerima (Perens, 2019). Projekti elluviimine toimus 2023. aasta veebruarist kuni 2024. aasta juunini.

Vajaliku informatsiooni kirjalikuks talletamiseks koostasid dokumente ja saatsin e-maile, mis on hea viis tehtud tegevuste ja kokkulepete ülevaateks. Projektijuhina koostasid veel tegevuskava (vt lisa 4) ja jälgisin selle teostamist.

Viljandi Hansapäevad aastal 2024. algasid 7. juunil Viljandi järve ääres jalgpallimatšiga Hansa Cup 2024. Esimese päeva põhiprogrammiks oligi spordiprogramm. Teisel päeval avati Hansalaat ning lavade programmid. Kokku oli kogu festivalil alal viis lava ja lisaks Öökonserti lava Siller Auto esinduses. Teise päeva õhtul toimus rongkäik koos Viljandimaa tantsupeolistega Paalalinna, et panna algus Kohvikuööle, mis see aasta liigutati nädalavahetusele. Öhtu lõpetas Öökonsert Siller Auto esinduses, kus peaesinejaks oli bänd ning peo lõpetas DJ duo. Kolmandal päeval kestis programm ja kultuurisündmused kuni pärastlõunani, pakkudes külastajatele veel viimaseid võimalusi saada osa ajaloolisest õhkkonnast, nautida toitu ja käsitööd ning kuulata elavat muusikat.

Projekti toimumise päevadel oli minu peamiseks ülesandeks tagada, et kõik toimiks sujuvalt ja tiim oleks kursis kõigi vajalike detailidega. Kuna Viljandi Hansapäevade festivaliala jaguneb veel väga mitmeks erinevaks alaks (pärandilinn, keskajaala, spordiala, kunsttükide tänav, laste- ja noorteala, kohvikuöö) ja sündmused toimuvad eri tänavatel Viljandi linnas, siis on väga oluline, et on olemas keskne koordineerija ja pidev kontaktisik, kes suunab ja hoiab kõigil protsessidel silma peal. Lisaks vastutasin sündmuse esindamise eest, mis hõlmas intervjuude andmist ja inimestega suhtlemist.

3.4 Lõpetamine

Lõpetamise faasis toimus kogu tiimile tänuõhtu Viljandi Pärimusmuusika Aidas, kus mul avanes võimalus isiklikult avaldada tänu kogu tiimile. Öhtu jooksul vahetasime muljeid ja esmast tagasisidet ning kõik said avatult ja vabalt mõtteid jagada.

Paari nädala möödudes, kui kõik olid saanud enesekeskis reflekteerida, toimus ka tagasiside koosolek tiimile, kus arutasime põhjalikult kogu korraldusprotsessi, tööme esile tugevused ja kitsaskohad ning tegime ettepanekuid järgneva aastaks. Koosolekul koostasid dokumenti, kuhu koondasid kogu arutletud informatsiooni, et seda jagada järgneva aasta tiimiga.

Mõned tähelepanekud, mida arutasime:

- Koostööpartnerite paljusus oli positiivne (Coop, Rõngu Pagar, Corny, Balbiino, Tere, Cha teed, A. Le Coq, Seik, MyFitness, Fellin, Värske Rõhk, Prime Partner, Pakendikeskus, Viljandi Vaadimees, Punch Club, Paragon Sleep, Park Hotell, Nordmel, Arte kunst & hobi).
- Detailsem ajakava ka festivali päevadel, et kes kus liigub.
- Järgmiseks aastaks rentida fotograafidele rattad, et neil oleks kiirem festivali alade vaheline liikumine.

Järelkoosolekul oli aru saada, et tiim jagas ühiseid eesmärke ning arusaama oodatavatest tulemustest. Regulaarsed tiimikoosolekud täitsid enda rolli, mistõttu püstitatud eesmärgid ja oodatavad tulemused püsisid kogu protsessi vältel fookuses.

Viljandi Hansapäevade korraldamise eesmärkide täitmise osas võib tagasisivaatavalt tõdeda, et kõik põhilised sihid said saavutatud. Kokku viidi läbi üle 20 ajaloolise ja kultuurilise tegevuse, sealhulgas töötoad, esitlused ja etendused, millega kaasati aktiivselt nii kohalikke kui ka külalisi, pakkudes neile sissevaadet hansaperioodi traditsioonidesse ja elulaadi.

Külastajate arv jäi hinnanguliselt 10 000 piiridesse ning programm sai külastajatelt positiivset suulist tagasisidet. Samuti oli festivali alal vähemalt 15 töötuba, milles keskmiselt osales ühes töötoas 52,9 inimest. Laadal osales 270 kauplejat, mis toetas omakorda kogukonna kultuuripärandi säilimist ja tugevdas sidet linna ajalooaga.

Jätkusuutlikkuse vallas rakendati edukalt pandinõude süsteemi, jäätmeid sorteeriti edukalt määratud kategooriatesse (olme-, bio- ja pakendijäätmed) ning taaskasutati festivali varasemaid ressursse (näiteks tiimisärgid). Need sammud aitasid liikuda Viljandi Hansapäevadel jätkusuutlikuma festivali suunas.

Nende alaeesmärkide täitmine aitas otseselt kaasa peamise eesmärgi, hansalinnade kultuuripärandi säilitamise ja tutvustamise ning Viljandi kui ajaloolise hansalinna kuvandi tugevdamine, saavutamisele. Uute sihtide seadmiseks võiks kaaluda veelgi suuremat

kogukonna kaasamist, laiemat rahvusvahelist haaret ja täiendavaid jätkusuutlikke lahendusi, et tagada festivali kasv ja mõju ka tulevikus.

3.5 Sündmuse mõjud

Igal aastal toob Viljandi Hansapäevad kokku nii kohalikke elanikke kui ka külalisi, pakkudes võimalust kogeda piirkonna ajalugu, käsitööd ja muusikat. Kuna Hansapäevadel sündmuse mõjusid eraldi ei mõõdetata, käsitlen selles peatükis peamiselt kaudseid ja kvalitatiivseid mõjusid enda kogemuse ja vaatluste põhjal.

Minu hinnangul mõjutas festival majanduslikult enim neid osapooli, kes olid Hansapäevadega otseselt seotud. Sealhulgas Paala linnaosas olevaid kodukohvikuid, kellel kohvikuöö korraldaja tagasiside põhjal, olid enamik tooteid välja müüdnud juba enne õhtu lõppu. Samuti said positiivselt mõjutatud ka Hansapäevade tiimi toitlustavad ettevõtted, nagu Legend, Suur Vend ja Tegelaste Tuba. Festival tõi linna külastajaid, kauplejaid ja väliskülalisi, kelle kohaloluga kaasnesid kulutused majutusele, toitlustusele ja meelelahutusele.

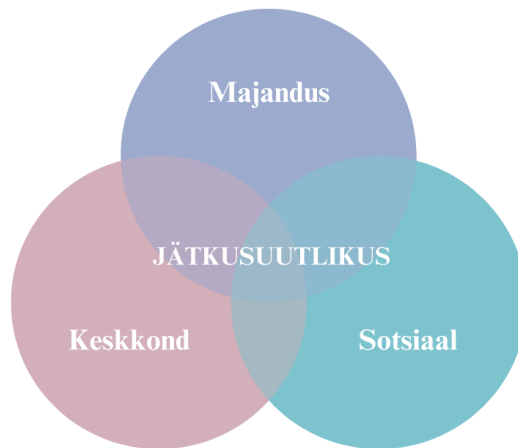
Ürituste korraldajad keskenduvad sageli peamiselt majanduslikule mõjule, kuid üha olulisemaks on muutunud ka keskkonna- ja sotsiaalsed mõjud (Holmes *et al.*, 2015). Viljandi Hansapäevad avaldavad kogukonnale märkimisväärset sotsiaal-kultuurilist mõju, olles ühendav platvorm, mis aitab säilitada ja esitleda kohalikke traditsioone ja väärtustada kultuuripärandit. Festivali alal olid esindatud pärandilinna ja keskaja ala, kus demonstreeriti käsitööoskusi ja traditsioonilisi töövõtteid. Need alad võimaldasid külastajatel saada vahetu kogemuse ajaloost ning aitasid kaasa ka põlvkondadevahelise kultuuripärandi edasikandumisele. Samuti oli Hansapäevade korraldusse kaasatud arvukalt kohalikke elanikke, kes panustasid sündmusesse kodukohvikute pidajate ja vabatahtlikena. Näiteks on paljud vabatahtlikud osalenud Hansapäevad korduvalt, mis viitab sündmuse järjepidevale kogukonna mõjule.

Kultuuriüritustel on oluline roll kogukonnatunde ja sotsiaalse sidususe arendamisel, need toetavad elanike omavahelist aktiivsust, loovad võimalusi uute kontaktide tekkeks ning elavdavad kultuuritraditsioone (Müristaja & Tarmula, 2011). Viljandi Hansapäevad on hea näide sellise mõju saavutamisest, kuna sündmus toob eri vanuse- ja huvigruppide inimesi ühise eesmärgi nimel kokku, milleks on saada osa Viljandi Hansapäevadest. Samuti loovad

need ühiseid jagatud mälestusi, mis aitab kogukonnal tugevneda ka väljaspool sündmust ennast.

Võrreldes eelmise aastaga toimus oluline muudatus, esmakordselt rakendati nõude pandisüsteemi. See aitas sündmust muuta keskkonnasõbralikumaks ja hõlbustas ala puhtana hoidmist. Samuti korraldasime esimest korda Hansapäevadel prügi sorteerimist, alale olid paigutatud eraldi prügikastid olme-, bio- ja pakendijäätmete jaoks. Need kolm eelmainitud mõju (majanduslik, keskkondlik ja sotsiaalne) moodustavad omavahel kokku jätkusuutlikkuse (Holmes *et al.*, 2015) (vt joonis 6). Selle poole on aasta aastalt üritanud püüelda ka Viljandi Hansapäevad.

Joonis 6. Jätkusuutlikkus (autori joonis Holmesi näite põhjal)

* Venn'i diagramm - diagramme kasutatakse selleks, et näidata seoseid ja kombinatsioone mõistete, klasside või elementide vahel (Moktefi & Lemanski, 2022).

Tihti peale turismi- ja jaekaubandussektorid kasutavad üritustega seotud transpordi, majutuse ja teenuste suure nõudluse ära, tõstes hindu, tekitades seeläbi hinnainflatsiooni (Holmes *et al.*, 2015). Selline hinnatõus võib mõjutada külastajate kogemust negatiivselt ja vähendada kohalike elanike rahulolu. Minu isiklike vaatlusandmete põhjal ei esinenud 2024. aasta Viljandi Hansapäevade raames märkimisväärsed juhtumeid, kus majutuse, toitlustuse ja teeninduse pakkujad oleksid hindu kunstlikult tõstnud, mis viitab kohalike teenusepakkujate vastutustundlikule käitumisele ja kogukondlikule käitumisele.

Ürituskorralduses räägitakse erinevatest positiivsetest mõjudest, aga unustatakse mainida ka negatiivseid mõjusid, mida iga üritus kaasa toob (Holmes *et al.*, 2015). Viljandi

Hansapäevade näitel saab välja tuua negatiivse mõjuna eelarve miinusesse jäämise, kus Sakala Keskus pidi katma eelarve puudujäägi teiste ürituste tulude arvelt. Kuigi ükski sündmus seetõttu ära ei jäänud, tuli neid korralda piiratud eelarve tingimustes.

Negatiivse mõjuna saab veel välja tuua ebamugavusi kohalikele, kelle jaoks on teatud tänavad suletud ning liiklus ümber suunatud. Korraldusprotsessis üritasime olukorda leevendada, teavitades elanikke muudatustest varakult ja olles valmis koostööks. Sellised ajutised ebamugavused on paratamatud igasuguste linnafestivalide puhul.

Aruteluteemaks festivali korraldamisel kujunes ka pabervoldikute trükkimine, mis sisaldavad vajalikku infot linnafestivali külastuseks. Arvestades keskkonnamõju ja tagasisidet varasematest aastatest, kaaluti nende trükkimisest loobumist. Lõpuks otsustasime siiski pabervoldikud trükkida, kuid väiksemas mahus kui varasemalt, et vähendada paberikulu ning jääkide teket.

4. Sündmuse analüüs ja refleksioon

Viljandi Hansapäevade korraldamine 2024. aastal oli minu jaoks esmakordne kogemus olla peakorraldaja. Ülikooli ajal olen olnud osa mitmetest projektidest (Viljandi Metall 30, Viljandi pärimusmuusika festival jt.), mis andis mulle omakorda julguse vastu võtta ka see väljakutse ning panna proovile enda seni omandatud teadmised.

Viljandi Hansapäevade korraldamine oli pikk protsess, mis algas 2023. aasta septembris ning kestis kümme kuud. Kuna tegemist on pika tööperioodiga, siis oli vajalikeks oskusteks suure plaani nägemine ja ajaplaneerimine, eriti tegevuskava koostamisel.

Sündmust korraldama asudes teadsin, et sellest saab minu teadmisi ja oskusi proovile panev projekt. Kuna see oli minu esimene kord juhtida kogu sündmust, tundsin suurt vastutust pika traditsiooniga sündmuse eest, mis tõi kaasa tugeva sisemise surve säilitada Hansapäevade korraldustase ja väärikas pärand. Pinge võimaliku ebaõnnestumise ees nõudis minult suurt emotsionaalset tugevust. Vastakaid tundeid tekitas ka minu varasema tiimiliikme rolli vahetamine peakorraldaja rolli vastu ning tiimi suhtumine sellesse olukorda. Korraldusprotsessi käigus aga jõudsin arusaamale, et see ebakindlus oli asjata ja kõik austasid ja aksepteerisid minu peakorraldaja positsiooni ning kahtlusteks polnud põhjust.

Minu üheks tugevuseks peakorraldajana, oli minu varasem kokkupuude projektiga ja selle tiimiga. Ma teadsin kuidas toimub üldine korraldusprotsess ning millised on Viljandi

Hansapäevade põhielemendid (erinevad festivalialad, laat, kohvikuöö, öökonsert) ja põhieesmärk. See omakorda andis mulle kindlustunnet juurde ja tekitas ka tiimis minu vastu suurema usalduse, sest nemad said kinnitust, et ma mõistan sündmuse olemust ja suudan juhtida selle elluviimist kindlakäeliselt ja sihipäraselt.

Korralduse esimesed kuud olid kõige keerulisemad, kuna tuli leida sobiv tiim, panna kokku 2024. aasta Viljandi Hansapäevade alaeesmärgid ja koostada eelarve. Peale seda kui esialgne eelarve oli koostatud, eesmärgid seatud ja juba tiim hakkas vaikselt moodustuma, muutus korraldusprotsess vähem keerukamaks ja asjad hakkasid edasi liikuma. Usun, et keerulisem oli alguses seetõttu, et olin uues rollis ja uute ülesannetega. Elades rohkem sisse peakorraldaja rolli, läks ka korraldusprotsess kergemini, kuna hakkasin paremini mõistma üldpilti ja enda rolli selles.

Planeerimisfaas oli üldiselt projektil sujuv, kuid igal projektil tuleb ette ootamatusi ja takistusi, sellest aitab välja põhjalik ettevalmistus. Tagantjärele vaadates oli just põhjalik ettevalmistus koos usaldusväärse tiimiga projekti üheks tugevuseks. Tänu sellele suutsime tiimiga tagada sündmuse toimimise ka keerulistes oludes. Üks näide tehtud ettevalmistusest, mis hiljem osutus kriitiliseks, oli detailne tegevusplaan, mille koostas enne sündmuse intensiivsemat faasi algust. See tegevusplaan oli abiks keerukas olukorras, kus Sakala Keskuse direktor lahkus ootamatult ametist. See omakorda muutis Viljandi Hansapäevade organisatsioonilise toe ebakindlaks ning tõi sündmusele juurde uusi riske. Üheks sündmuse suurimaks riskiks millega silmitsi seisime oli see, et Sakala Keskuse uus direktor ei ole seniste plaanidega nõus ning võib varasemad otsused tagasi pöörata, mis oleks tähendanud kogu sündmuse korraldusplaani ümber tegemist. Suurendas riski veel see, et Viljandi linna poolt polnud tulnud kinnitust Sakala Keskuse eelarve kohta, millest osa läks Viljandi Hansapäevade korraldusse.

Ebamäärane olukord nõudis tiimilt paindlikkust ja valmisolekut muutusteks. Kuna suur osa tiimist koosnes Sakala Keskuse töötajatest, kellel tekkis palju küsimusi ning uusi tööülesandeid, oli oluline luua selgust ja hoida motivatsiooni. Olukorrast aitas välja asjaolu, et tiimiliikmed mõistid oma rolle ja vastutust, mis vähendas riske ja tagas sündmuse sujuva toimimise.

Emotsionaalselt oli raskemad just olukorrad, mis olid minu kontrolli alt väljas, nagu Sakala Keskuse direktori lahkumine ja linnavalitsuse poolt eelarve kinnitamisega ootamine. Nendel hetkedel tuli kasuks minu varasemad kogemused ja oskused end maha rahustada ja mõelda lahendusi, mida olukorras edasi teha. Sündmuse lähenes kasvas ka pinge, seda ka seetõttu, et oli mitmeid viperusi erinevates projekti etappides ette tulnud ning alateadlikult

juba ootasin järgmist takistust. Kuid selleks ajaks kui jõudis kätte sündmuse algus, kadus pinge ja tuli valmidus tegutseda.

Sündmuse ajal, olles sündmuse peakorraldaja, täitsin mitmeid ülesandeid: juhtisin tiimi, suunasin tiimisisest kommunikatsiooni, esindasin sündmust. Antud ülesannete tulemuslikkust aitas tõsta nii minul kui ka kogu tiimil festivali ajal kasutusele võetud tiimi grupivestlus Facebook Messengeris, mis võimaldas kiiret infovahetust olukordades, kus e-kirjade kasutamine osutus liiga aeglaseks ning mobiililevi oli ebausaldusväärne. Tegemist oli Hansapäevade tiimi jaoks uudse lahendusega, mis toimis hästi ja tõhustas tiimi vahelist kommunikatsiooni.

Järelkoosolekul, peale põhjalikku korraldustöö analüüsi, jäime tiimiga üksmeelele, et viperustele ja ootamatustele vaatamata, õnnestusid Viljandi Hansapäevad 2024 hästi ning võime endaga rahule jääda. Peale sündmust tiimile saadetud anonüümne tagasiside küsitlus näitas, et tiimiliikmetele väga meeldis minu positiivne suhtumine ja motiveerimisvõime. Minu kaasav juhtimisstiil aitas luua toetavat ja avatud töökeskkonda, kus tekkisid eeldused usaldusväärseks suhtluseks ja loovuse tekkeks, mis omakorda toetas kogu tiimi tulemuslikkust. Hinnati ka minu avatust kriitikale, võimet juhtida muutusi ja kohaneda uute olukordadega, eriti Sakala Keskuse direktori puudumise ajal. Samas toodi välja, et vajaksin arendamist eneseväljenduse selguses ja läbimõeldud kommunikatsiooni osas. Arvestades, et juhtimine toimus keerulisel ja ebakindlal ajal, oli vajadus struktureeritud ja järjepideva suhtluse järele mõistetav. See tagasiside on mulle oluline suunanäitaja edasiseks arenguks juhina ning aitab teadlikumalt kujundada oma juhtimisstiili.

Järgnevalt on välja toodud mõned tiimiliikmete kommentaarid tagasiside küsitlusest: *“Empaatiavõime ja kaasalöömine keerulistes olukordades. Lõppematu energia ja 24/7 valmisolek.”* - Tiimi liige

“Arvan, et kuna töökogemust juhina on veel vähe, siis on vara hinnangut anda, aga hansapäevade puhul toon välja: vastupidav, julge, positiivne (väga oluline selleks, et ka teised norutama ei hakkaks), suure töövõimega, võimeline lahendama keerukaid olukordi.” - Tiimi liige

“Igatahes nautisin sinuga koostööd ja olin väga positiivselt üllatunud kui suure empaatia ja taluvusvõimega inimene sa oled. Sa usaldasid minu nägemust, ideid ja varasemat kogemust. Minu nägemuse järgi oled sa hea juht. Loodetavasti on võimalus meil veel koostööd teha.” - Tiimi liige

Rahule saan jääda projekti jaoks seatud põhieesmärgi ja alaeesmärkidega, mis kõik said täidetud ja millest ma räägin täpsemalt eelnevates peatükkides. Viljandi Hansapäevi

külastas hinnanguliselt 10 000 inimest, kes said nautida töötube, programmi ja laata, millest võttis osa 270 kauplejat. Lisaks oli esmakordselt kasutusel pandinõude süsteem, mis on üks olulisi uuendusi 2024. aasta Viljandi Hansapäevade korralduses. Festivali peaesmärki saab samuti lugeda täidetuks tänu mitmekülgsele programmiloomele ja Viljandi Hansapäevade jätkuvale toimumisele. Eesmärkide seadmisel muidugi tuli abiks ka teadmised eelneva aasta korralduse kohta ning oskus seada realistlikke ja saavutatavaid sihte. Eesmärkide seadmisele aitas veel kaasa sihtgrupi tundmine.

Viljandi Hansapäevadel on neli peamist sihtgruppi, kelle soovide ja huvialade teadmine lihtsustab sündmuse programmiloomet. Sihtgrupile antud lubadusi täitsime sellega, et pakkusime neile sobivaid ja kvaliteetseid tegevusi kogu festivali vältel, alates peredele suunatud päevaprogrammist kuni muusikaliste ja meelelahutuslike sündmusteni hilistel õhtutundidel. Kuigi kirjalikku tagasisidet sel korral ei kogutud, saime kohapeal mitmetelt külastajatelt ja esinejatelt suulist tunnustust ja kiitust.

Projekt realiseerus peaaegu täielikult nii nagu soovitud. Ainuke ebakõla jäi eelarve kohapealt, kus kulud ületasid tulud. Tagantjärele saan öelda, et oleksin pidanud eelarve koostamisel olema veel kriitilisem ning vähendama tehnilise produktsiooni summasid. Antud projekti puhul mängiski väga suurt rolli see, et eelarve jäi samaks, kuid korraldamiseks vajalike teenuste hinnad tõusevad. Lisaks sellele, puudus varasem isiklik kokkupuude nii suure eelarvega, seetõttu oli see ka üks raskemaid osi korralduse juures. Tunnen, et eelarve koostamine on midagi, mis tuleb kogemusega. Tulevikus kavatsen ka rohkem tähelepanu pöörata sellele, et kõik osapooled esitaksid oma soovid ja vajadused piisav aeg enne sündmuse algust ning teeksin kindlaid kokkuleppeid, mis aitaks ennetada viivitusi ja ootamatuid eelarvekorrektsioone. Samuti kaaluksin järgneval korral võimalust korraldada öökonsert Hansapäevade pealaval, mis aitaks kokku hoida nii tööjõukulu kui ka rahalisi ressursse, või leida teine eelarvet säästev variant.

Oluliseimaks õppetunniks oli delegeerimise olulisus. Mõistsin, et kõike ise teha pole võimalik ning tiimi usaldamine on võtmetähtsusega. Alguses soovisin liiga palju ülesandeid enda peale võtta, kuid see oli ajamahukas ja kurnav. Õppisin kiiresti, et ilma usalduseta ja ülesannete sihipärase jagamiseta ei ole võimalik suurt meeskonda tõhusalt juhtida. Perensi (2019) sõnul on delegeerimise võtmekeht just vastutuse ja ülesannete tasakaalustumine. Ilma selleta ei oleks delegeerimisest tõeliselt kasu, kuna pidevalt pöörduks minu poole, mis tooks kaasa otsustamise viibimise (Perens, 2019). See mõte kinnistus korraldusprotsessi jooksul väga selgelt.

Analüüsimise protsess sujus üldkokkuvõttes hästi. Olin pigem iseseisev ja tuginesin varasematele teooriatele ja koolis õpitule. Analüüsi tegi keeruliseks ürituse mitmekesisus ja korraldusprotsessi pikkus. Juhendaja oli toeks ja andis väärt nõuandeid. Kindlasti oleks võinud ajaplaneerimine ja töö juhendajaga olla parem, mis on kindlasti üks olulisemaid arenduskohti tulevikus.

Minu jaoks oli kogu korraldusprotsess väärtuslik kogemus, mida võtta järgnevasse projektidesse kaasa. Nelja aasta jooksul Viljandis kultuurikorraldust õppides olen saanud mitmekülgseid teoreetilisi ja praktilisi teadmisi, mis on andnud mulle tugeva aluse lõputöö koostamiseks ja võimaldasid seda projekti enesekindlalt ellu viia. Selle projekt kaudu sain võimaluse rakendada õpitud teooriaid reaalses töökeskkonnas, testida oma võimekuse piire ja kogeda vastutust keerukas organisatsioonilises kontekstis. See oli minu esimene kogemus nii suure tiimi juhtimisel ning olen selle kogemuse üle väga tänulik. Väga paljud tudengid ei saa öelda, et on olnud peakorraldaja nii suurele ja kauakestvale sündmusele.

Sündmuse lõppedes sain kinnitust, et festivalikorraldus ja töö suures meeskonnas on minu jaoks. Lisaks võimaldasid Viljandi Hansapäevad täita minu sisemist soovi panustada Viljandi inimeste heaolusse, pakkudes neile rõõmu ja kultuuri. Jättes endast jälje selle pika traditsiooniga sündmuse ajalukku, mida iseloomustab mitmekesine programm, rohked kauplejad ja kogukonna väärtustamine. Hoolikalt läbimõeldud ettevalmistused osutusid sündmuse edukuse võtmeteguriks ja toetasid kogu korraldusprotsessi sujuvust. Usun, et antud projektist saadud kogemused aitavad mul edaspidi paremini navigeerida peakorraldajana, teha kaalutletud otsuseid ja toetada oma meeskonda veelgi teadlikumalt.

Aastal 2025 võtab Viljandi Hansapäevade peakorraldaja rolli üle Sakala Keskuse uus direktor. Olen valmis pakkuma igakülgset tuge ja jagama enda kogemusi, et tagada sündmuse järjepidevus ning toetada sujuvat üleminekut.

Kokkuvõte

Käesolev kultuurikorralduse lõputöö annab ülevaate Viljandi Hansapäevadest. Üritus leidis aset 7.-9. juunil 2024. aastal Viljandi linnas. Töö analüüsib protsessi kulgu ning toob välja projekti eesmärgi ja mõjud. Selle kolmepäevase projekti käigus täitus Viljandi linn laadamelu, spordi, muusika ja tantsuga. Programm hõlmas meistrite käsitööd, erinevaid õpitubasid ning professionaalseid kontserte ja lavalisi etteasteid. Sündmust külastas hinnanguliselt 10 000 inimest ja osales 270 kauplejat.

Viljandi Hansapäevadel oli minu ülesandeks olla projekti peakorraldaja. Sündmuse korraldamisel kasutasin mitmeid Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias omandatud teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi. Peakorraldajana oli minu peamisteks ülesanneteks: meeskonna moodustamine ja juhtimine, eelarve koostamine ja haldamine, tiimisisene kommunikatsioon, vabatahtlike leidmine, sponsorite otsimine ja haldamine ning programmi kinnitamine. Kogemused, mida ma sain lõputööd läbi viies ja analüüsid on väärtuslikud ja tulevikuks kasulikud. Projekti käigus õppisin paremini toime tulema ootamatute olukordadega, juhtima meeskonda ja suhtlema erinevate osapooltega. Saadud tagasiside põhjal võib projekti lugeda õnnestunuks. Viljandi Hansapäevade edukas läbiviimine tõestas, et noored korraldajad saavad anda sisuka panuse traditsiooniliste kultuurisündmuste elluviimisesse.

Loodan, et Viljandi Hansapäevade traditsioon jätkub veel pikalt ning on alati inimesi, kes soovivad ja tahavad enda aega ja kogemusi investeerida sellesse linnafestivali. Samuti, et leidub inimesi, kes ikka ja jälle külastavad ja veedavad vähemalt ühe nädalavahetuse enda suvest Viljandis, et kogeda selle ajaloolise linna eripära ning olla osa kogukonda ühendavatest sündmustest.

Suurimad tänud lähevad minu poolt korraldustiimile, kes andsid omapoolse suure panuse Viljandi Hansapäevade 2024 toimumisse ning olen tänulik, et mulle usaldati selline pikaajaline ja Viljandi rahvale traditsiooniline sündmus. Suur aitäh ka sponsoritele ning erinevatele Viljandi linna ettevõtetele, kes osutasid enda abikäe. Erilise tänu saab ka minu assistent, kes oli kogu protsessi vältel minu kõrval ja mulle abiks.

Kasutatud allikad

- Alas, R. (2008). *Juhtimise alused* (lk 7- 9). Külim.
- Brooks, I. (2006). *Organisatsioonikäitumine. Üksikisik, rühm ja organisatsioon* (lk 344). Tallinna Raamatutrükikoda
- Donnellon, A. (2010). Meeskonna juhtimine. *Asjatundlikud lahendused igapäevastele probleemidele*. AS Äripäev.
- Holmes, K., Hughes, M., Mair, J., Carlsen J. (2015) *Events and sustainability* (lk 3-9, 66). Routledge.
- Keeling, R. (2000). *Project Management. An international perspective* (lk 10). Macmillan Press LTD.
- Kolb, B. M. (2016). *Marketing strategy for the creative and cultural industries* (lk 8-9). Routledge.
- Kumar, S. (2023) Psychological Safety: What It Is, Why Teams Need It, and How to Make It Flourish <https://doi.org/10.1016/j.chest.2023.11.016>
- Lees, M. (2007). *Projektijuhtimine – väljakutsed ja võimalused* (lk 39-75, 123-131). Äripäeva kirjastus.
- Maksu- ja Tolliamet. (2024). *Käibemaks*. <https://www.emta.ee/ariklient/maksud-ja-tasumine/kaibemaks#alates-01012024>
- Moktefi, A., Lemanski, J.(2022). *On the Origin of Venn Diagrams*. <https://doi.org/10.1007/s10516-022-09642-2>
- Müristaja, H., & Tarmula, K. (2011). *Sündmus- ja koosolekukorraldus*. Kirjastus Argo.
- Perens, A. (1999). *Projektijuhtimine* (lk 17-28, 53-78). Külim.
- Perens, A. (2019). *Praktiline projektijuhtimine* (lk 20-38, 169-170, 202-217). AS Pakett.
- Sakala Keskuse arengukava 2021-2025. (2021). RT IV, 22.04.2021, 5. <https://www.riigiteataja.ee/akt/420052023129?leiaKehtiv>
- Sakala Keskuse põhimäärus. (2021). RT IV, 07.05.2021, 38. <https://www.riigiteataja.ee/akt/407052021038>
- Scholtes P. R. (2001) *Juhi käsiraaamat* (lk 58-59, 306). Fontese Kirjastus. Tallinn (s.a). *Hansa*. <https://www.tallinn.ee/et/valissuhted/hansa>
- The Hansa. (2025). *Hanseatic League*. <https://www.hanse.org/en>
- Viljandi linna hankekord. (2024). RT IV, 21.02.2024, 12

<https://www.riigiteataja.ee/akt/421022024012>

Viljandi. (s.a). *Viljandi linna 2024. aasta eelarve*. Eelarvetabelid. Rida 972.

<https://www.viljandi.ee/en/eelarve-2024>

Üksvärav, R. (2003). *Organisatsioon ja juhtimine* (lk 129). Tallinna Tehnikaülikool.

Lisa 1. Eelarve

VILJANDI HANSAPÄEVAD 2024	Planeeritud (€)	Tegelik maksumus (€) (km-ga)	Selgitused / kommentaarid
PROGRAMMIKULUD	6600	6300	
Laste-ja Noorteala	800	800	
Taluloomaaed	400	400	
Kunsttükide tänav	100	0	
Kohvikute öö	800	800	
Keskaja ala	1000	1000	
Pärandilinn	400	400	
Spordiala	3000	2800	
Köleri lava	100	100	
TEHNILINE PRODUKTSIOON	18000	23576.68	
Lavad ja telgid	14000	17446	14300 + km
Heli ja valgus	4000	6130.68	
PANDINÕUD	800	638	
Transport	600	488	400 EUR + KM
Tagastuskastide rent	200	150	
ÜLDHALDUS- ja OLMEKULUD	3800	4436.41	
WC	1900	2314.95	1897.5 + km
Liiklusmärgid	0	300	Liikluse ümbersuunamine
Prügivedu	1900	1821.46	1493,00 € + km
TURVATEENUSED	7000	7655.85	
Turvafirma	6700	7655.85	6275,29 + km
TÖÖTASUD KOOS MAKSUDEGA	18200	18019	
Hansapäevade peakorraldaja töötasu	3000	1830	1550 kätte
Kohvikuöö peakorraldaja	2700	2700	
Tehnikapealik	2500	2806	2300 + km
Kujundus	2000	2400	
Haldusjuht	1500	1783	1400+km
Turunduse tiim	4000	4000	
Ehitustiim	2500	2500	
TURUNDUS JA KOMMUNIKATSIOON	3000	3824	
Kodulehe hooldus	0	824	
Turunduskulud	3000	3000	
MEESKONNA KULUD	4000	3700	

Toitlustus	3000	2800	Legend, Suur Vend, Tegelaste tuba
Tänapidu	1000	900	Rent, toit, jook
MUUD KULUD	515	324	
MTÜ Eesti Esitajate Liit	60	87,56	Fonogrammide kasutamine
Viljandi Veevõrk AS	25	24	Vee analüüs Laidoneri plats 5
Eesti Autorite Ühing	100	95,12	Autoritasud
Punane Rist	330	300	Meditsiiniteenus
KULUD KOKKU	64415	68473.94	

TULUD			
Linn	60000	60000	
Bonifatiuse Gild	2000	2000	
Platsitasud	2600	3000	
TULUD KOKKU	64600	65000	

TULUDE JA KULUDE VAHE	85	-5873.94
------------------------------	-----------	-----------------

Lisa 2. Öökonserti eelarve

ÖÖKONTSERT	Planeeritud (€)	Tegelik maksumus (€)	Selgitused / kommentaarid
Esinejad	4500	4950	Peaesineja + DJ
<i>Backstage</i>	100	100	söök, jook
Aiad	150	183	
Esinejate majutus	0	350	
Koristus	0	146.4	
KULUD	4750	5729.4	

	Planeeritud (€)	Tegelik maksumus (€)	Selgitused / kommentaarid
TULUD	4,860€	3,054€	Piletitulu

VAHE	-2,675€
-------------	----------------

Lisa 3. Riskianalüüs

Riski kirjeldus ja nimetus	T	M	Riski suurus (TxM)	Riski realiseerumise aeg	Riski realiseerumise koht	Riski vältivad või maandavad tegevused	Tegevus riski realiseerumisel	Vastutaja
Ilma mõjud - vihm, tugev tuul jne	2	2	4	Enne festivali algust ja selle ajal	Festivali ala	Informeerida külastajat valmisolekuks erinevate ilmastikuoludega tegelemiseks. Kõikidele lavadele telgid. Lisaraskused kauplejate/toitlustajate telkidele.	Innustada külastajaid ilmast hoolimata sündmust nautima. Kiiresti reageerima.	Peakorraldaja
Terviserike (artist, külastaja, meeskonna liige)	2	1	2	Enne festivali algust ja selle ajal	Festivali ala	Punase Risti olemasolu ja kättesaadavus.	Tõsisema olukorra puhul kutsuda kiirabi.	Punane Rist
Tulekahju oht (toitlustajate telk, mahavisatud konid)	1	3	3	Festivali ajal	Festivali ala	Toitlustajatel nõuded teada, tulekustutid telkides olemas, eelnev päästeametiga konsultatsioon.	Tulekustuti kasutamine / päästeameti saabumine.	Laada ala pealik
Helitehnika ei jõua kohale või hilineb	2	2	4	Enne festivali algust	Festivali ala	Vastavad punktid lepingusse kellaegadega ja vastavate tagajärgedega.	Vajadusel kasutada Sakala Keskuse tehnikat, mis jäetud varusse või võtta ühendust TÜ VKA-ga ning vastavalt nendega teha kokkulepped.	Tehniline juht
Tehniline rike	1	3	3	Festivali ajal	Festivali ala	Kasutusel nõuetele vastav tehnika ning täpselt jälgitud, et ülekoormust ei teki.	Vea leidmine ning parandamine. Vajadusel asenduse leidmine.	Tehniline juht
Uus Sakala Keskuse direktor ei nõustu tehtud plaanidega	2	3	6	Enne festivali algust	Festivali ala	Sai tehtud tagavaraplaane juhuks, kui peaks selline olukord toimuma.	Uue direktoriga koosolek ja tegevusplaani läbi arutamine.	Peakorraldaja

Majanduslik risk	3	2	6	Kogu korraldusprotsessi vältel	Festivali ala	Kriitilise pilguga eelarve ülevaatamine, toetajate ja sponsorite leidmine, võimalikult täpne kulude prognoos.	Puudujäägi katmine teiste Sakala Keskuse korraldatavate ürituste eelarvest saadud tuludega.	Peakorraldaja, Sakala Keskuse direktor
Artistid ei tule kohale	1	2	2	Festivali ajal	Festivali ala	Vastavad kokkulepped artistidega.	Asenduse leidmine planeeritud artistile.	Lava manager
Meeskonna autod lähevad katki	1	3	3	Enne festivali algust ja selle ajal	Festivali ala	Kasutusel on mitmed autod	Leida asendus või kasutada mõne meeskonnaliikme autot.	Ehitustiimi juht
Öökonserti ülerahvastatus	1	3	3	Festivali ajal	Öökonserti toimumispaik	Kontrollitud piletite arv ning ülevaade rahvast.	Turvamehed, kes vajadusel piiravad sisenevat rahvast.	Peakorraldaja, Turvapealik
Öökonserti toimumispaiga varaline kahju	2	2	4	Festivali ajal	Öökonserti toimumispaik	Turvameeskonna valmidus kiirelt reageerida. Kõrvaliste ruumide sulgemine külalistele.	Koostöö turvameeskonnaga ja kokkulepped toimumispaiga omanikuga.	Peakorraldaja, öökonserti projektijuht

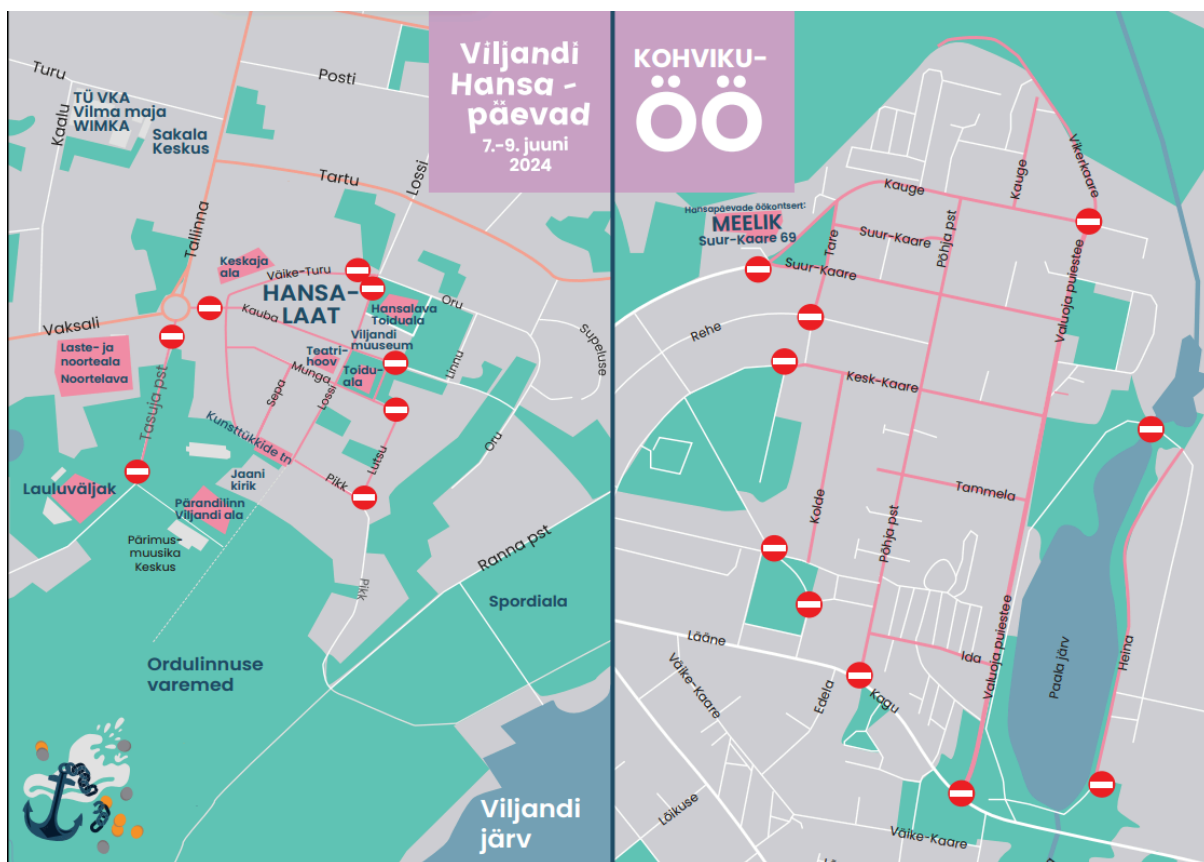
Hindamisskaala 1 - 3, 1 = madal; 2 = keskmine; 3 = kõrge

Lisa 4. Tegevuskava

	Tegevus	Vastutaja
AUGUST	Kontseptsiooni mõtlemine	Peakorraldaja, Sakala Keskuse direktor
SEPTEMBER	Kontseptsiooni arutus	Peakorraldaja, Sakala Keskuse direktor
	Tiimi moodustamine	Peakorraldaja, Sakala Keskuse direktor
	Esialgse eelarve koostamine	Peakorraldaja, Sakala Keskuse direktor
	Alaplaani mõtlemine	Peakorraldaja, alajuhid
	Maa- ja ruumiameti katastriüksuste kaardi läbivaatus	Peakorraldaja
	Lavade otsustamine	Peakorraldaja
	Pandinõud arutus + pakkumiste küsimine	Peakorraldaja, alajuhid
OKTOOBER	Koosolek maakondliku Tantsupeoga	Peakorraldaja, Sakala Keskuse direktor
	Turundustegevuste kaardistamine	Peakorraldaja, turundusjuht
NOVEMBER	Lisarahastuse otsimine	Peakorraldaja
	Sponsorite leidmine	Peakorraldaja, assistent
DETSEMBER	Öökonserti esineja leidmine	Peakorraldaja
	Öökonserti esinemispaiga otsimine	Peakorraldaja, assistent
	Vajaduste tabel välja	Ehitus-, haldus- ja tehnikapealik
	Suurtiimi koosolek (eraldi aladega)	Peakorraldaja, assistent
JAANUAR	Turundustegevuste elluviimisega alustamine	Turundustiim
	Tiimi toitlustuse otsimine	Peakorraldaja
	Koosolek	Peakorraldaja, assistent
VEEBRUAR	Eelarve kinnitamine	Peakorraldaja
	Ringoga koosolek	Peakorraldaja, rohepealik
	Heli ja valgus hanked välja	Tehnikapealik
	Linnavalitsuse keskkonnaspetsialistiga koosolek	Peakorraldaja
	Linnavalitsuse kommunikatsioonijuhiga suhtlus	Peakorraldaja
	Tiimi pildistamine	Sotsiaalmeedia pealik
MÄRTS	Rongkäigu aeg ja teekond	Peakorraldaja
	Liikluskorralduse ümbersuunamisega tegelemine	Peakorraldaja, halduspealik
	Aedade tellimine	Peakorraldaja, halduspealik
	Alade ülevaatus tiimiga	Peakorraldaja, alajuhid
	Mobiilse loputuspunkti läbirääkimised Aidaga	Peakorraldaja, halduspealik
	Turvafirma ja jäätmete hanked ja pakkumised	Haldus- ja rohepealik
	Plakatid trükkida ja laiali jaotada	Turunduspealik
	Vabatahtlike otsing välja	Peakorraldaja

APRILL	Suurtiimi koosolek (eraldi aladega)	Peakorraldaja, assistent
	Tiimi toitlustuse tabel	Peakorraldaja
	Lepingud vabatahtlikega	Peakorraldaja
	Kohvikuöö kohvikute pildistamine	Kohvikuöö pealik
	Punase Ristiga kokkulepped	Peakorraldaja
	Logod sponsoritelt ja partneritelt	Peakorraldaja, assistent
	Eesti Autorite Ühingugaga (EAÜ) arutus	Turunduspealik
	Jäätmeplaan ja asukohad	Rohepealik
	Vabatahtlikega ühenduse võtmine	Peakorraldaja
	Öökonserti paiga ülevaatus	Peakorraldaja, tehnika- ja kujunduspealik, assistent
	Päästeameti inspektoriga kohtumine	Peakorraldaja, laadaala pealik
	Kauplejate kinnitamine	Laadaala pealik
	Vajaduste tabel läheb lukku	Ehitus-, haldus- ja tehnikapealik
	MAI	Programmi kinnitamine
Meeskonna pääsuload ja kaelakaardid		Peakorraldaja, turunduspealik
Voldiku printimine		Turunduspealik
Intervjuu "Viljandi Linnatund" Kuku Raadios		Peakorraldaja, assistent, turunduspealik
Intervjuu Ring FM-is		Peakorraldaja, kohvikuöö pealik, turunduspealik
Logistika planeerimine		Peakorraldaja, alajuhid
Toidutalongid teha ja trükkida		Peakorraldaja
Viimased lepingute kinnitused		Peakorraldaja, Sakala Keskuse direktori kohusetäitja
Töökaart valmis		Alajuhid
Sponsorkaupade saabumine ja logistika		Peakorraldaja, assistent
Kutsete saatmine		Peakorraldaja, turunduspealik
Avaliku ürituse luba		Peakorraldaja
JUUNI	Pressiteade välja	Turunduspealik
	Sündmuse ettevalmistus + ehitus	Peakorraldaja, alajuhid
	Tänavate sulgemine	Peakorraldaja, halduspealik
7.-9. juuni	Viljandi Hansapäevad 2024	
	Tiimi tänuõhtu	Tiimis olevad esmakursuslased
	Järelturundus	Turundustiim
	EAÜ aruandlus	Turunduspealik
	Partnerite tänamine	Peakorraldaja, assistent
	Tagasisidestamine / koosolek	Peakorraldaja, assistent

Lisa 5. Viljandi Hansapäevade 2024. aasta liikluskorraldus

Lisa 6. Viljandi Hansapäevade 2024. aasta üldprogramm

The poster features a teal background with large, stylized letters 'HANS' on the left. In the center, an illustration shows a man in a red shirt and dark pants jumping joyfully, holding a yellow hat, while a woman in a red dress stands next to him. To the right, the text 'Viljandi Hansapäevad' is written in a bold, sans-serif font, with '7.-9. juuni 2024' below it. A small logo of Viljandi is also present. The main title 'VILJANDI HANSAPÄEVAD 2024' is prominently displayed in white. The program details are organized by date: 7. juuni and 8. juuni, each with a list of activities and times. A small illustration of people playing sports is next to the 7. juuni section, and another illustration of a man in an apron and a woman is next to the 9. juuni section. At the bottom, there are social media icons for Facebook and Instagram, along with the website URL 'hansa.viljandi.ee'.

**Viljandi
Hansa -
päevad**
7.-9. juuni
2024

Viljandi

VILJANDI HANSAPÄEVAD 2024

7. juuni

16.00 Hansapäevade spordiprogrammi algus
Viljandi järve rannas

16.00 HANSA CUP 2024 Viljandi sõpruslinnade jalgpalliturniir
linnastaadionil Viljandi järve rannas

8. juuni

10.00–18.00 Hansalaat, kultuuriprogramm ja tegevused
vanalinnas ning Viljandi järve rannas

18.45 Hansapäevade rongkäik lauluväljakult
Paalalinna Kohvikuõle

18.00–00.00 Kohvikuõ 2024 Paalalinna linnaosas

23.00 Hansapäevade öökonsert: MEELIK
Pärast bändi DJ Duo Raitman & Robin
Siller Auto Suur-Kaare 69 / Piletid Piletilevist

9. juuni

10.00 – 18.00 Hansalaat, kultuuriprogramm ja tegevused
hansapäevade aladel vanalinnas

13.00 XXIX Trepimäejooks

hansa.viljandi.ee

 Viljandi Hansapäevad

 viljandihansa

Lisa 7. Viljandi Hansapäevad 2024 fotod

Näide 1. Fotod öökonsertidest Siller Auto esinduses. Autor: Siim Verner Teder

Näide 2. Fotod Kohvikuööst Paala linnajaos. Autor: Siim Verner Teder

Näide 3. Foto laadast Viljandi tänavatel. Autor: Siim Verner Teder

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Keidi Järvemägi,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Viljandi Hansapäevad 2024”, mille juhendaja on Anu Rannu, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
2. annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;
3. olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;
4. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Keidi Järvemägi

17.05.2025